بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ހިނގުނުގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2019/HC-A/506
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް:** އަބްދުﷲ ހައިސަމް، ފެންގަސްދޮށް/ ށ. ކޮމަންޑޫ
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** [illegible] [illegible] [illegible] ގެންގުޅުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ނިމުނު ތާރީޚް: 29 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1444
25 އޮކްޓޫބަރު 2022

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 04 ޞަފަރު 1441 / 03 އޮކްޓޫބަރު 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 85/M8C/2017
- **ނިންމި ކޯޓު:** ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- **ފަރާތް:** [illegible]
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 05 ނޮވެމްބަރު 2017
- **ނިންމި ތާރީޚު:** 29 އޯގަސްޓު 2019

ޖިނާއީ – [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) – ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާ

- **ފަސްޓް އިންސްޓަންސް ޝަރީޢަތުގެ ޙުކުމް:**

- **މައްސަލައިގެ ތަޢާރުފު:**

1. މިއީ، ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 85/M8C/2017 ޤަޟިއްޔާ އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށްބުނެ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތަކީ ދ.ކުޑަހުވަދޫ / ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A285744) އެވެ.

- **ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަ:**

2. އިސްތިއުނާފު މިކުރަނީ ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 85/M8C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް [illegible] ގޮތުގެ [illegible] [illegible]، އެ ޤަޟިއްޔާއަކީ ދ.ކުޑަހުވަދޫ ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމް 2017 ވަނަ އަހަރުގެ ކުރީކޮޅުން ފެށިގެން، ދ.ކުޑަހުވަދޫ ސޯސަން، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ ނަމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ (I) އާއި (II) އާއި، އެ މާއްދާގެ (2) ގެ (I) އާ [illegible]، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، ދ. ކުޑަހުވަދޫ ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް، ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާއެއް،

ދ.ކުޑަހުވަދޫ ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމް 2017 ވަނަ އަހަރު ކުރީކޮޅުން ފެށިގެން، ދ.ކުޑަހުވަދޫ ސޯސަން، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ ނަމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ފާސްކުރިއިރު، ޖިނާއީ ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުން، އިނާޔަތް ދަޢުވާ ކުރުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 622 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 7 ވަނަ ނަންބަރާ ގުޅިގެން، އެ މާއްދާގެ (ބ)ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، ދ.ކުޑަހުވަދޫ ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް، ދައުލަތުން ކުރި އިއްތިހާމް ސާބިތު ނުވާތީ ދައުލަތުގެ ދަޢުވާ ސާބިތު ނުވާކަމަށް ނިންމާފައެވެ.

3. އެ ޤަޟިއްޔާ ބައްލަވައި ނިންމަވައިދެއްވި ޝަރީޢަތުގެ ފަނޑިޔާރު ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވާ ބުނެދޭއިގޮތް:

"ދެންނެވި، ދ.ކުޑަހުވަދޫ ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމަކީ 2017 ވަނަ އަހަރުގެ ކުރިކޮޅުން ފެށިގެން، ދ.ކުޑަހުވަދޫ ސްކޫލް އިސްކޫލުގެ މަދްރަސާގެ ނަމްބަރެއް، ފާސްކުރި ފަރާތެއް ހަދައިގެން، ބަލާނެ އެކި ބަޔަކު ކުރިން ވަކިކުރުމުގެ އުޅުމުގެ ދާއިރާ، ދިވެހި ޤައުމު ވެސް، އުޅުނުގެ ބަދަލު ޤާނޫނު ބިނާކުރެވި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ (I) އާއި (II) އާއި، އެ މާއްދާގެ (2) ގެ (I) އާ ގުޅިގެން، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، ދ.ކުޑަހުވަދޫ ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް، ދައުލަތުން ކުރި ސާބިތު އިއްތިހާމުގެ ކުރެވި ދައުވާ އާއި،

ދ.ކުޑަހުވަދޫ ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމަކީ 2017 ވަނަ އަހަރުގެ ކުރިކޮޅުން ފެށިގެން، ދ.ކުޑަހުވަދޫ ސްކޫލް އިސްކޫލުގެ މަދްރަސާގެ ނަމްބަރެއް، ފާސްކުރި ފަރާތެއް ހަދައިގެން، ބަލާނެ އެކި ބަޔަކު ކުރިން ވަކިކުރުމުގެ އުޅުމުގެ ދާއިރާ، ދިވެހި ޤައުމު ވެސް، އުޅުނުގެ ބަދަލު ޤާނޫނު ބިނާކުރެވި، އެކިއިން ބޮޑުކޮށްލެވި ކުރިމަތިލާފައިވާ ދައުލަތުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ކުރިމަތިލާ ދިމާވި ޖިނާއީ ޙާލަތެއް ފާހަގަ ކުރެވުނު ފާސްކުރިއިރު، ޖިނާގެ ފާހަގަ ފުރުޞަތުން، އިނާޔަތް ދަޢުވާ ކުރުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 622 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 7 ވަނަ ނަންބަރާ ގުޅިގެން، އެ މާއްދާގެ (ބ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، ދ.ކުޑަހުވަދޫ ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް، ދައުލަތުން ކުރި އިއްތިހާމް ސާބިތު ކުރުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކި ނުފުދޭ ކަމަށް،

މި ދެ މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން އަބްދުﷲ ހައިސަމަށް މި ދެ ދައުވާއަށް ސާބިތުވާ ބަޔާންކުރުމުގެ ޝަރީޢަތުގައި ކުރިމަތިލާ ދައުވާކުރުމަށް،

މި ދެ ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކުގެ ފުދޭ ކަމަށް ބަލައިނުގަނެވޭ، އިސްލާމްދީނާއި ޤާނޫނުން ބާރުދެއްވި ބާރަކަށް ނިސްބަތްވާނެ ގޮތްތަކެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގައި ބުނާ އުސޫލުން ސާބިތުނުވާތީ ދައުލަތުން ކުރި މި ދެ ދައުވާ ދ.ކުޑަހުވަދޫ ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް ސާބިތުނުވާކަމަށް ނިންމައި، ސާބިތުނުވާ ދައުވާއިން ދ.ކުޑަހުވަދޫ ފެންގަސް އަބްދުﷲ ހައިސަމް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A285744) ގެ މައްޗަށް ކުރި ދައުވާތަކުގެ ކުށުގެ ދައުވާއާއި ބެހޭގޮތުން ކުރެވުނު ދައުވާގެ މި ދެ ދައުވާ ސާބިތުނުވާތީ ބަރީއަވެވަޑައިގަތުމަށް ޙުކުމްކުރައްވާފައި މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވައިފިއެވެ."

މި ވަނީއެވެ.

4. އިސްތިއުނާފު ޤަޟިއްޔާގައި އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ޝަރީޢަތުގެ ކުރި ޙުކުމް އެދި އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވީ ދައުލަތުގެ ވަކީލު ދައުލަތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެ ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާފައެވެ. އެ ޤަޟިއްޔާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ

ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން މި ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވަނީ [illegible] [illegible] ކުށް [illegible] އެދިގެން އެދެއެވެ.

- **އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:**

5. ނިލަންދޭއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 85/MSC/2017 ޤަޟިއްޔާ އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ސަބޫތީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ތިރީގައިވާ ނުކުތާތައް ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކާއި ގުޅޭގޮތުން [illegible] ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

5.1- ނިލަންދޭއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 85/MSC/2017 ޤަޟިއްޔާއިން، ދ.ކުޑަހުވަދޫ، [illegible] އަބްދުﷲ [illegible] މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުގެ ދަޢުވާ ކުރިއަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިންގެ ހެކިބަސް [illegible]، މައްސަލަ ސާބިތުނުވާކަމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއާއި،

5.2- ނިލަންދޭއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 85/MSC/2017 ޤަޟިއްޔާއިން، ދ.ކުޑަހުވަދޫ، [illegible] އަބްދުﷲ [illegible] މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުގެ ދަޢުވާ ކުރިއަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ [illegible] [illegible] [illegible] 17 އޮކްޓޫބަރު 2017 ދުވަހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއާއި،

5.3- ނިލަންދޭއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 85/MSC/2017 ޤަޟިއްޔާއިން، ދ.ކުޑަހުވަދޫ، [illegible] އަބްދުﷲ [illegible] މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުގެ ދަޢުވާ ކުރިއަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ [illegible] 3 ގެ [illegible] [illegible] [illegible]

ނިންމާފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- **ފުރަގަސްދެވުނު ނުކުތާތައް:**

6. [illegible] [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 85/MSC/2017 ގެ ޝަރީޢަތް އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ސަރީޙަ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ، އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން [illegible] [illegible] ހާމަކޮށްފައިން ހައިކޯޓުގެ ސަރީޙަކަމުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މަސްއަލައާ ގުޅުންހުރި ދިރާސާކުރުމުގެ މައްޗަށް ސަރީޙަ އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ބަލާއިރު، އެންމެހައި ކަންތައްތައް ސަރީޙަކޮށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

7. އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މި މައްސަލާގައި އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް [illegible] އުފުލާފައިވާ ކުށުގެ ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވަނީ، އަބްދުﷲ ހައިސަމް، 2017 ވަނަ އަހަރުގެ ކުރީ ކޮޅުން ފެށިގެން، ރ.ރަސްމާދޫ ސީނާ، އިބްރާހީމް މުޙައްމަދުގެ ނަމުގައި، ޚާއްޞަކޮށް އައިޑީއެއް ހަދައިގެން، ތަފާތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދައްކައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެވެ.

8. އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް ކުރެވުނު ދައުވާތަކަށް އަބްދުﷲ ހައިސަމް އިންކާރުކޮށްފައިވުމުން، ދައުލަތުން މި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ގޮތުގައި އެންމެހައި ހެކިތައް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

8.1- ރ.ރަސްމާދޫ ސީނާ، އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު

8.2- ސިއްރު ހެކި 1، ސިއްރު ހެކި 2 އަދި ސިއްރު ހެކި 3

8.3- މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު 2017/268/[illegible](ޕީ)/ [illegible] ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް އާއި މި ރިޕޯޓާ ގުޅޭ ޑޮކިއުމެންޓް

8.4- މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް އިން 17 އޮކްޓޫބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކޯލް ރިޕޯޓް

8.5- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު
ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] [illegible]

9. މަތީގައި ބަޔާންކުރެވުނު ހުކުމުގެ [illegible]، [illegible] [illegible] މިދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅިފައިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާފަދައިން އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ޝައްކުން ބޭރު ސާބިތުކުރެވޭ މިންވަރަށް [illegible] [illegible] [illegible] ނުވެއެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

"އެމީހަކު ކުށެއް ކުރިކަމަށް، އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ޝައްކުން ބޭރުން ސާބިތުކުރެވެންދެން އެމީހަކީ ކުށެއް ނުކުރާ މީހަކު ކަމުގައި ބެލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ."

10. ދަޢުވާއަށް [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރަނީ އެއްވެސް އިސްތިސްނާއެއްނެތި [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible]

11. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ސާބިތުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] ސާބިތުކުރުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

12. [illegible] ޤާނޫނުގެ 312 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ

(ށ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(1) އޭނާގެ އަމަލުން އަންނަނިވި ނަތީޖާއެއް ނުކުމެދާނެކަމަށް އެއްވެސް ފަރުވާއެއް ނުބަލައިގެން:

(i) އެހެން މީހަކަށް އެ ކަމުން އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބުން؛ ނުވަތަ

(ii) އޭނާއަށް ލިބުން ހައްޤު ނޫން މަންފާއެއް ލިބުން؛ ނުވަތަ

(iii) ދައުލަތު ލިބޭ [illegible] އެކަން އަމަލު ކުރުމަށް [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] އެ އަމަލަކީ، އެފަދަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ގެއްލުން ކަން [illegible] އެހެން މީހަކާ [illegible] އަދި

(2) އޭނާ އަދި

(i) އެހެން މީހެއްގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފައިދާއެއް ދެއްކުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެހެން މީހެއްގެ ހާނިކަން އަންގައިދޭ ލިއުމެއް ތައްޔާރުކުރުން، ނުވަތަ ބަދަލުކުރުން، ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ދިނުން، ނުވަތަ

(iii) އެހެން މީހެއްގެ ހާނިކަން އަންގައިދޭ ލިއުމެއް ގެއްލުން.

މިފަދައިންނެވެ. އެހެންކަމުން، މިކަމާއި ގުޅިގެން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށް ދޭންޖެހޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި، ދެ ރުކުނެއް ފުރިހަމަވާންޖެހެއެވެ. އެގޮތުން ފުރަތަމަ ރުކުނަކީ އެހެން މީހެއްގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފައިދާއެއް ދެއްކުމެވެ، ދެވަނަ ރުކުނަކީ، އެހެން މީހަކަށް އެކަމުން ލިބިދާނެ އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމަށް ފަރުވާލައި ނުބަލައިގެން މި ޢަމަލު ހިންގާފައިވާކަމެވެ.

ދައުލަތުގެ އިސްތިއުނާފުގައި ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޤަރީނާތައް

13. މި މައްސަލައިގެ ފުރުން ބިނާވަނީ [illegible] ސީޓް، އިބްރާހީމް މުޙައްމަދުގެ ނަމުގައި [illegible] އެކައުންޓްގެ [illegible] އޭޓީއެމް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދުގެ [illegible] މި މައްސަލައިގެ [illegible] އިބްރާހީމް މުޙައްމަދުގެ [illegible] ނަގާފައިވާ [illegible] މި މައްސަލަ [illegible] ބެލުމުގައި، މި [illegible] ކަމެވެ. އަބްދުﷲ ހަލީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދައުލަތުން [illegible] ޤަރީނާތަކެއް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

13.1- އިބްތިދާއީ މަޙްކަމާގެ ފާހަގަކުރެއްވުން މި މައްސަލައާގުޅޭ [illegible] ތިރީގައި އެވަނީއެވެ:

"މި މައްސަލައިގަ [illegible] ސާބިތުކުރަން އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ވެއެވެ."

13.2- [illegible] 1 [illegible] މި މައްސަލައާގުޅޭ [illegible] ތިރީގައި އެވަނީއެވެ:

2017 ވަނަ އަހަރު އިބްތިދާއީ މަޙްކަމާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

13.3- [illegible] ނަން ސިއްރު [illegible] 2 ވަނަ ޝާހިދާ މި މައްސަލައާ ގުޅޭ [illegible] ބަޔާނުގައި އެވަނީއެވެ:

" މިގޮތުން އަޅުގަނޑު އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކާވެނި [illegible] ވަރަށް [illegible] [illegible] ވާހަކަ [illegible] [illegible]. އެ [illegible] ވާހަކަ [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] ([illegible]) [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2017 [illegible] 05 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

13.4- [illegible] ނަން ސިއްރު [illegible] 3 ވަނަ ޝާހިދާ މި މައްސަލައާ ގުޅޭ [illegible] ބަޔާނުގައި އެވަނީއެވެ:

"[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible]. އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ދެއްކިފައެވެ. އެއީ ފޯނަކާ ދައްކަވުން ގެންދިޔައީ އޭނާއަކީ މަސްއޫލުވެރިން ހުރިކަމަށެވެ. އަދިވެސް އޭނާ ގޮތުގައި ވައިބަރ އިން އެކުރުން އޮޅުވުން، ވައިބަރ މެސެޖުތަކުން ފޯނަކާ ނުދައްކާކަށް ނުކުރާތީއެވެ، ނަމަވެސް ސްކްރީންޝޮޓް ނުވަތަ މެސެޖުތަކުން ފޯނަކާ ދެއްކިދިން ކަމަށް ބުނެ އަދިވެސް ސްކްރީން އެއީ ދިނުމަށް އެދުމަށް އަދިވެސް ދިނުމެވެ. ސްކްރީންޝޮޓްގައިވާ އޭނާގެ ނަމަކަށް ޖަހާފައިވާ "Ibrahim Mamdhooh" އެވެ. މި މައްސަލައިގައި ތަބާވުމަށް އަދުވަސްގެތީ މަސްއޫލު ފެނުން އަދުވަސްގައި ފޮނުކަ ދައްކަވުން ގެންދި ޙާލަތަކާ އަދިއާއި، ސްކްރީންޝޮޓް އަދިއާއި އަދުވަސްގައި ދެމުންކަމަށްވާތީ މުއާމަލާތްތަކުގެ ސަބަބުން ސާބިތުވާތީ ޝަކުވާ ޤަބޫލުކުރެވޭ ނަމަވެސް ހިއްސާކުރައްވާފައެވެ. ސަބަބުން ސާބިތުވާކަމަށް އަދުވަސްގައި އަދާކުރުމުގައި ދުވަހު ދެކެވުން ފޮނުކަ ވާތީގެ އިތުރުން އަދުވަސްވެސް އޭނާ ފޯނުގެ ބައެއް ސްކްރީންޝޮޓްތައް ހުށަހަޅާފައެވެ."

14. ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް ދުވަހު ވަނަ 2017 ސެޕްޓެމްބަރު 15 ، އިތުރުން ހުޅުމާލޭގެ ބަޔާންކުރުމުގެ ޕޮލިސް ކޮމިޝަނުން ޕޮލިސް ސާރވިސްގެ ފޯނު ނަންބަރާ، އިބްރާހީމް މަމްދޫޙުގެ ފޯނާއި ނަން ޝާހިދުންނާކުރެން ޢަބްދުﷲ ހަމީދާއި އިބްރާހީމް މަމްދޫޙުކަމަށް ދައްކާއިރުން ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ދައްކާފައި ހުރި ފޮނުކަތައް ހިމެނޭ ކޮންޓެކްޓްސްގެ ސްކްރީންޝޮޓްތައް ނަންބަރުގައި ހިމެނިފައިވާކަމާއި، އިބްރާހީމް މަމްދޫޙު ކަމަށް ދައްކާއިރުން، ޝަރީޢަތުގެ ޖަވާބުދިނުމުގެ ފޮނުކަ ދައްކާފައި ހުރި ފިޔަވައި ވަނީ ޢަބްދުﷲ ހަމީދުގެ ފޯނުގައި ކޮންޓެކްޓްވާކަން އެނގެން ނެތެވެ. 17 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ޕޮލިސް ކޮމިޝަނުން ފޯނު ނަންބަރު ހުށަހެޅުން، ހ. ނަންބަރު ސިއްކަ ބަޔާންކުރާ 3، 17 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު ބަޔާންގައި ހިމެނުމާ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންގައި ހިއްސާކުރެވުނު ސްކްރީންޝޮޓް އަދި ފޯނުގެ ހިމެނޭ ގޮތަށް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ނަންބަރާއި، ހ. ނަންބަރުގައި އިބްރާހީމް މަމްދޫޙުގެ ފޯނާއި ނަން ޝާހިދުންނާކުރެން ޢަބްދުﷲ ހަމީދާއި އިބްރާހީމް މަމްދޫޙު ކަމަށް ދައްކާއިރުން ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ދައްކާފައިހުރި ފޮނުކަތައް ހިމެނޭ ކޮންޓެކްޓްސްގެ ސްކްރީންޝޮޓްތައް ހިމެނިފައިވެއެވެ.

15. އަދި މައްސަލައާ ގުޅިގެން އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މޯބައިލް ފޯނާއި ލެޕްޓޮޕް ތަޙުލީލުކުރިއިރު،[1] އެތަކެތިން އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ ނަމުގައިވާ އެކައުންޓެއްގެ 08 ފޭސްބުކް މެސެންޖަރ ޗެޓްލޮގްތަކާއި އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު އާ ގުޅުންހުރި ފޭސްބުކް [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] ފެނެއެވެ.[2]

16. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު [illegible] ތެރެއިން [illegible] 1 ގެ [illegible] [illegible]، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ ނަމުގައި [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ހައިސަމް ކަން އެނގޭ ގޮތެއް ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުކޮށްދީފައި ނުވާކަން [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 2 އަދި 3 ގެ [illegible] [illegible]، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ހައިސަމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި 15 [illegible] 2017 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ހައިސަމް [illegible] އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު [illegible] [illegible]، އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ހައިސަމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] 17 [illegible] 2017 [illegible] [illegible] [illegible] 3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible]

---

[1] [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ [illegible] އަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible]."

[2] [illegible] [illegible] [illegible] k(b)/MFR/2017/268 [illegible] [illegible] [illegible]

ހިމެނޭ ގޮތުން ތަޙުޤީޤުކުރެވިފައިވާ ތިލަފުށީގައި އިސްތިރީވެ މަލްދީވްސްގެ ޓޯއްޗާއި ނަން ބޭނުންކުރެވިގެން އަބްދުﷲ ހައިސަމް އަދި އިސްތިރީވެ މަލްދީވްސް ކަރާން ދެއްކައިގެން ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތައް ހިމެނޭ ކޮންޓެއިނަރުގެ ސަރަހައްދުގެ ސިސްޓަމްތަކުން ސުޕަރވައިޒްކުރި ހަވާލާދީގެން ޝަރީޢަތަށް އަބްދުﷲ ހައިސަމް ކަމާ އަދަދުކަން އެނގެނީ ކުރިން ކަން ސަރަހައްދުގައި ސަމްބަންދުވެފައިވާ ނުވަތަ. މީގެ އިބްރާހިމް އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މޯބައިލް ފޯނާއި ދުރުގެ ތަހުގީގުކުރެވިފައިވާ،[3] އެތަކެތިން އިސްތިރީވެ މަލްދީވްސްގެ ނަމުގައިވާ އެކަށައަޅާލެވޭގެ 08 ކިލޯގްރާމް ޑްރަގްސް ކޮންޓެއިނަރުގައި އިސްތިރީވެ މަލްދީވްސް ގުދަނުގައި ކިލޯގްރާމް ބައްދަލުކުރި އެކުލަވާލައިގެން ފާރަވެރިކަމާ އެ ތިލަފުށީގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާކަމަށް، މި ތިލަފުށީގައި ބޭނުން ކިލޯގްރާމް ޑްރަގްސް ކޮންޓެއިނަރުގައި އިސްތިރީވެ މަލްދީވްސް ގުދަނުގައި ކިލޯގްރާމް ބައްދަލުކުރި އެކުލަވާލައިގެން މިފަދަކަމުގެ ހެކިތަކުން އަމާނާތް ފެންނަތަން ދުރުގައި ހިއްސާވެފައިވާ މުއްސަނދިކަމުގެ ސަރުކާރުގެ ސަރަހައްދުގައި ސަމްބަންދުވެފައިވާތީ އެކަމުގެ ނުވަތަ. އެކަންކަމުގެ އެހެނިހެން ޑްރަގްސް ކޮންޓެއިނަރުގެ ބައްދަލުކުރި އެކުލަވާލައިގެން ގުދަނުގެ ފެނިގެން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ނުފެނެއެވެ. މިހާ އިސްތިރީވެ މަލްދީވްސްގެ ޓޯއްޗާއި ނަން ބޭނުންކުރެވިގެން ސަރަހައްދު އެކުލަވާލައިގެން ވަރަށް ދެއްކުމުގެފައިވާ މިގޮތަށް އަބްދުﷲ ހައިސަމް ކަމަށް ޝަރީޢަތުގެ ތަކެތީގެ ވަރަށް ހިތަހައި ނުހަމަވެފައި އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްސަލަ މިކަން ގާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާ މިންވަރަށް ސާބިތުކުރެވިފައިވާކަމަށް ނުދެކެމެވެ.

17. ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުވެރިކަމުގެ)ގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މި ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ދެ އުނބުރާލެވޭ ގުޅިހަމަވާންޖެހޭކަމަށް ބުނެއެވެ، މި މައްސަލާގައި ފެންނަން ހުރި ހެކި ގޮތުންވާގޮތް މައްސަލަ ބަލާލުމުން، އިސްތިރީވެ މަލްދީވްސްގެ ޓޯއްޗާއި ނަން ބޭނުންކުރެވިގެން ސަރަހައްދު އެކުލަވާލައިގެން ވަރަށް ދެއްކުމުގެފައިވާ މިގޮތަށް އަބްދުﷲ ހައިސަމް ކަން ހުރަހެއްވެފައިވާ ސަރަހައްދު އެކުލަވާލައި، ކަމެއް ހުރިކަމަށް

---

[3] ވޮއިސް ރިކޯޑް ސަރުކާރު އަކީ އިސްތިރީވެ މަލްދީވްސްގެ ގުދަނުގެ ދަށުގައި ޑޮކިއުމަންޓް ކަމަކާއި" ކޮންމެ އުޅުނުކަމެއް ނުވެއްޖެނަމަ އަބްދުﷲ ހައިސަމް އަދި ރިޕޯޓުކުރުމަށް އަދި އަދި ބައިވެރިވެ ބައްދަލުކުރި ބަލައިލާފައި ސަރުކާރުން އެހީތެރިވުމުގެ ބައިވެރިވާ އާދަޔާ ގުޅިގެން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ދުރުގެން ބަލައިލާއިރު، ސަރަހައްދުގައި ސަރުކާރުން ބޯޓުގެ ފޯނާއި، ކަނޑުގެ ދަށުގައި ބަލައިލުމަކީ އަދި އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ ބޭނުމާ ގުޅިގެން ފާހަގަކުރެވެއެވެ."

ގުޅުވޭނެ ގޮތެއް ފެންނަން ނެތުމުން، މި ކުށުގެ ފުރަތަމަ ޢުންޞުރު ސާބިތުކޮށްދެވިފައި ނުވާކަމަށް ބަލަންޖެހެއެވެ.

18. ކުށުގެ ދެވަނަ ޢުންޞުރު ފުރިހަމަވާނީ އެހެން [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް ގެއްލުމެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހިނގާފައިވާކަމަށެވެ. މި ޢުންޞުރު ސާބިތުކުރުމުގައި، [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] އަމަލުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، އެހެން [illegible] އޭގެ ސަބަބުން ގެއްލުމެއް [illegible] ނުވަތަ ގެއްލުމެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުވެއްޖެނަމައެވެ. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] އަމަލުން [illegible] އިބްރާހީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ކުށުގެ ދެވަނަ ޢުންޞުރު [illegible] [illegible] ނުވާކަމަށް ބަލަންޖެހެއެވެ.

[illegible]

19. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] ފަރާތުން ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕޮލިސް ސަރވިސް އިން 17 އޮކްޓޯބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 52 ވަނަ މާއްދާއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

20، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ ސަރީޙަ ނައްސުގައި، "މީހަކަށް މަޖުބޫރުކޮށްގެން ބާރުން ހޯދާ އިޢުތިރާފާއި، ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހޯދާ އިޢުތިރާފާއި އެއްވެސް ހެއްކެއް ކޯޓަކުން ޤަބޫލުނުކުރެވޭނެއެވެ. އެގޮތަށް ހޯދާ ހެކި ބާޠިލުވާނެއެވެ ހުކުމް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

21، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް އިން 17 އޮކްޓޫބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު ތަޙުޤީޤުކުރަމުންދާ ޑްރަގް ތިޔޯރީ މި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ސިއްރު ހ. 3 ޝާއި އަބްދުﷲ ހައިސަމްއާ ދުވަހު ދުވާލު ފޮރެންސިކްގެ ސަރޗްވަރަންޓް ސާޗްކޮށް އޮފިސަރ ޑްރަގްކޮށް ފޮރެންސިކް ހިއްސާކުރުމުން، ފޮރެންސިކް ޑްރަގްކޮށް ތަޙުޤީޤުކުރި ރިޕޯޓްގެ ސަރވިސްގައި އޮފިސަރުންނަށް ރިޕޯޓްކުރެވި. އަދި މި ރިޕޯޓް ތަޙުޤީޤުކުރެވިފައިވާނީ، ފޮރެންސިކްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތަޙުޤީޤުކުރަން ދުވަހުގެ. އެހެނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[4] ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ޖިނާއީ މައްސަލައެއް ތަޙުޤީޤު ކުރުމުގައި ބާރު ލިބިގެންވަނީ، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކާއި، މިގޮތުން، 18 ވަނަ މާއްދާގައި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަކީ ކޮބައިކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ފުލުހުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު ޤާނޫނުއަސާސީން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލިބިދީފައިވާ ފުލުހުންނަށްކަން އެނގެން ހުރެއެވެ. އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 244 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ޖިނާއީ ކުށެއް ތަޙުޤީޤުކުރުމާއި، ހިފެހެއްޓުމާއި ތަޙުޤީޤުކުރާ ބަލަހައްޓައިދިނުމާއި، މައްސަލަތައް ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅުމަށް ބަލަހައްޓަވާ ތަޙުޤީޤުކުރުމަކީ ފުލުހުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ މަސައްކަތް ތަޙުޤީޤުކުރަން ކުރާ ފަރާތް ތަޙުޤީޤުގައި ހިމެނޭ ކަމުގެ ގޮތުގައިވެއެވެ.

22، އިސްތިއުނާފުކުރިފަރާތުން ކަނޑައެޅިގެން ދަޢުވާކޮށްފައިވަނީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ އެހެން ބަޔާނެއް ކަނޑައަޅާ ޖިނާއީ ކުށުގެ އަދާކުރައްވައި ހުކުމް، ދަށުކޮޓަން ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރާނީކަން އެނގެއެވެ.

17 އޮކްޓޫބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު، ތަޙުޤީޤުކުރަމުންދާ ޑްރަގް ތިޔޯރީ މި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ސިއްރު ހ. 3 އަދި ދިސްޓިރިކްޓް ޝަރީޢަ އަބްދުﷲ ހައިސަމްއާ ދުވަހު ދުވާލު ފޮރެންސިކްގެ ސަރޗްވަރަންޓް ސާޗްކޮށް އޮފިސަރ ޑްރަގްކޮށް ފޮރެންސިކް ހިއްސާކުރުމުން ފޮރެންސިކްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފޮރެންސިކްއާއި ބެލެހެއްޓުމާ ބާރުގެ ދަށުން ތަޙުޤީޤުކުރި

---

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

ރިޕޯޓުގެ ސިފައިގައި އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓެކެވެ. އެހެންކަމުން 17 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި ތަޙްޤީޤުކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓަކީ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުރެވޭނެވެ.

ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ސިއްރުހެކި 3 ގެ ސިއްރުކަން [illegible] މައްސަލައާ [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] ހައްޤު ހުށަހެޅި ނުކުތާ

23. ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސް ނެގުމުގެ އާންމު އުސޫލަކީ ހެކިވެރިޔާއަކީ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] އެ މައްސަލައިގެ ދެ ފަރާތަށް ވެސް އެދިގެން ހެކިބަސް ނަގާނެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި އިންސާފު ގާއިމު ކުރުމަށް [illegible] [illegible]. [illegible] އިސްތިސްނާ [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އަދި ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ވެސް އަމަލުކުރާ އުސޫލެކެވެ.

24. އެކަމަކު މި އުސޫލުން އިސްތިސްނާ ވަނީ މައްސަލައިގެ ބާވަތަށް ބަލައި، އިންސާފު ގާއިމު ކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ހެކިވެރިޔާއަށް [illegible] ގެއްލުމެއް [illegible] ކުރުމަށްޓަކައި ކޮންމެހެން [illegible] ސިއްރު ކުރަން [illegible] [illegible]. މިކަން [illegible] ވެސް ކުރެވޭނެވެ. އެގޮތުން ޖިނާއީ [illegible].[5]

---

[5] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/163، 2015/HC-A/286 ގެ [illegible]

25. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާ

(ހ) ދައުލަތުން މި ޤާނޫނުގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހާމަ ކުރަންޖެހޭ ހެކި ހާމަ ނުކުރުމަށް ނުވަތަ ވަކި މިންވަރަކަށް އެކަނި ހާމަކުރުމަށް، ނުވަތަ ހެކި ހާމަކުރުން ފަސްކުރުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ދައުލަތުން [illegible] އަޑުއަހަން [illegible]، އެ [illegible] ކޯޓުން [illegible] ކޯޓުން ނިންމާނެއެވެ.

(ނ) އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށްޓަކައި ހެކި ހާމަކުރުމަކީ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ކޯޓުން ނިންމާނެއެވެ

(1) [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible]

(2) [illegible] ނުވަތަ

(3) [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible]

މިފަދައިންނެވެ.

26. [illegible] މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން [illegible] 3 ގެ [illegible] [illegible] 3 ގެ [illegible]

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ މަޤްޞަދާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައެވެ.

72. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކަށް [illegible] [illegible] ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ހެކިބަހުން [illegible] ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިންވަރުގެ [illegible] ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދަށު [illegible] [illegible] [illegible] ނެތެވެ. [illegible] މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދަށު [illegible] ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ހެކިބަހުން ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެކެމެވެ.

- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮށްފައެވެ.
- ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް އުފުލި ދަޢުވާ:

28. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާއަށް ބަލާއިރު، ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) އާއި (ii) އާ [illegible] އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގެ ދަށުން، ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައެވެ. [illegible] [illegible] 1 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

29. މަތީގައި [illegible] [illegible] ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ މާއްދާ [illegible] [illegible] [illegible]؛

ކުށް [illegible]	312. (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: (1) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

(i) އެހެން މީހަކަށް އެ ކަމުން އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބުން؛ ނުވަތަ

(ii) އޭނާއަށް ލިބުން ހައްޤު ނޫން ފައިދާއެއް ލިބުން؛ ނުވަތަ

(2) އޭން އަދި؛

(i) އެހެން މީހެއްގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދެއްކުން؛ ނުވަތަ

ދަރަޖަކުރުން: (ސ) (2) އެންމެ ބޮޑުވެގެން ކުރާ ކުށަކީ، ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

30. މަތީގައިވާ ނައްސުން އެނގޭ ގޮތުގައި "އެހެން މީހެއްގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދެއްކުން" އެއީ ކުށުގެ ރުކުނެކެވެ. ކުށުގެ ނިޔަތާއި ގުޅޭ ބަޔަކީ، ތުހުމަތުގެ ސަބަބުން ނިކުތްނަތީޖާކަން ބަލާން ކުރާ ނަތީޖާކަން ފަރުވާކުޑަ ނިޔަތަކާއެކު (recklessness) އެއަމަލު ކުރުމެވެ.

ޢަބްދުﷲ ހަސީބު ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށުގެ ރުކުން ފުރިހަމަވޭތޯ؟

31. ޢަބްދުﷲ ހަސީބުގެ މައްޗަށް މަޖިލީހާ ދަށުވާ ކަމަށްވީމަ، ޢަބްދުﷲ ހަސީބު ޝާހިދުގެ ނަން މަސްއޫލު ފަރާތްތަކުގެ ނަމާއި، ފޯނު ނަމްބަރު ބޭނުންކުރެވިގެން، އެކައުންޓް ނަމްބަރު ހުށަހަޅައިދީ ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް ބާވަތެއް ލިބިފައިވާ ތަނެއްގެ ބަލަހައްޓާ ފަރާތް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަށް އިންޓަރނެޓް މެދުވެރިކޮށް ދިޔައިރު، ބައެއް ފަރާތްތަކަށް ލާރިގެ ގޮތުން ގޮސް، އަރިހުން ހާލު އޮފީހަކަށް އެފަރާތްތަކުގެ ބޭންކް އެކައުންޓްގެން ޖަމާކުރުމަށް މަޢުލޫމާތު ދީގެން ބޭނުންކުރެވިފައިވާކަން ކަނޑައެޅިފައިވެއެވެ.[6] މިގޮތުން، ޢަބްދުﷲ ހަސީބަކީ، މިމައްސަލާގައި ސީދާ ބޭނުންކޮށް މަސައްކަތުގެ (މަންޒަރު) ގޮތުގައި ދައްކައި ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް ބާވަތެއް ބުނެވެ.

32. ޢަބްދުﷲ ހަސީބުގެ މައްޗަށް ދަށުކޯޓުން އިސްބާތުކުރި ވާހަކަތަކާއި، ޝާހިދުންގެ ބަޔާންތަކާއި، ހެކިތަކުން ސާބިތުވާ ގޮތުގައި ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ކުށުގެ ދަށުވާކަމެވެ. އެހެންކަމުން، ޝާހިދުންގެ ބަޔާންތަކުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކުގެ ނަތީޖާތަކުގެ އަލީގައި މިފަދަ ޢަމަލުތަކެއް ކުރެވިފައި، ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ކުށުގެ ޢަމަލު ހުރި އެކުށުގެ ނިޔަތާއި

---

[6] "ހަކަތަ ކެރެވި ދާއިރާގެ މައްސަލަތައް ފޯމު" TD103185

ގުޅޭ ގޮތުން އެކަން ކުރި ފަރުވާކުޑަކަމާއި (recklessness) ގެ އާއި އެކަމުން ނިކުތް ނަތީޖާ ސަބަބަކަށް ސާބިތުވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ ދެވަނަ ނުކުތާ:

33. ދައުލަތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތަކުގެ ތެރެއިން، އަބްދުﷲ ޙަސަންގެ ޖަވާބުދާރީވެރިޔާ ހަމައެކަނި އިސްތިއުނާފުގެ ފުރަތަމަ ނުކުތާއެވެ. އިސްތިއުނާފުގެ އަނެއް ދެނުކުތާއަކީ ފަނޑިޔާރަކު އަމަލު ކުރި ގޮތާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުށަހެޅި ދެނުކުތާ ކަމަށްވާތީ ކަމަށްޓަކައި އެއީ އިސްތިއުނާފުގެ ދެނުކުތާކަމަށް ވީމާ ނުކުތާތަކަށް ބަލާނަމަ، އެނުކުތާތަކަށް ޖަވާބު ދީފައި ނުވެއެވެ.

34. އިސްތިއުނާފުގެ ފުރަތަމަ ނުކުތާގައި ޝަރީޢަތުގެ އަމިއްލަ ބަލާ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހެކިންގެ ހެކިބަސް ދީފައިވަނިކޮށް، ދަޢުވާ ސާބިތު ނުވާކަމަށް ނިންމުން ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފު ކަމަށެވެ. މިނުކުތާއާއި ގުޅޭގޮތުން އަބްދުﷲ ޙަސަންގެ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ދަލީލު ސިއްރުހިފެހެއްޓުން ނިޔާވެދާނެ އުސޫލު ސާބިތުކުރުމެވެ. އަބްދުﷲ ޙަސަންގެ ބަޔާން ކުރަނީ، ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ޕްރޮސިކިއުޝަން ކުރުމުގެ ގޮތުން ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅި ފުރުޞަތު، ބަންދާރު ނާއިބު ކަމަށްވާއިރު، ސިޔާސަތު ޕްރޮސިކިއުޝަން ނިކަމެތި ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ބަލާ ކަނޑައެޅި ނާއިބު ކަނޑައެޅުމަށް ސިޔާސަތުގައި އޮންނަކަމަށެވެ. އެސިޔާސަތު މިހާރު ހުރަހަކުވެއްޖެއެވެ.

35. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ނާޒިލްކުރުން ނުހިފެހެއްޓުން ސަބަބުތަކުން ޕްރޮސިކިއުޝަން ކުރުމަށްވެއެވެ.[7] އެކަމަކު ތަފްސީލީ ގޮތެއްގައި މިހާރު އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ބައެއް ނިންމުންތަކުގައި އުސޫލީ ހަމަތަކެއް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ކަމަށްވާތީ، މިފަސޭހަތަކާއި އެކަށީގެން ކުރިއަށް ގެންދަވަންޖެހޭކަމަށް ނިންމައެވެ.

---

[7] ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2013/HC-A/163 ގެ ޙުކުމް

ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިތައް:

36. މި ދައުވާ ސާބިތު ކުރުމަށް ދައުލަތުން ރެކޯޑް ހެކިތަކާއި ސަފަހީ ހެކިން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. ރެކޯޑް ހެކިތަކުގެ ތެރޭގައި، އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ ވޮރަންޓާއި ޗެޓްލޮގް ފަދަ ހެކިތައް ހިމެނެއެވެ. ސަފަހީ ހެކިތަކުގެ ތެރޭގައި، އަބްދުﷲ ހައިސަމް "މަންޒޫ"އަށް ވެގެން ފޮނުވި ދެއްކި ވީޑިއޯ ކުދިން ހިމަނާފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، މިމައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރި މިއުލަސަލަ ބެލި ޕޮލިސް އޮފިސަރުންނާއި އިބްރާހީމް މަޙްލޫފު (މަންޒޫ) ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ސީޑީއާރު 01

37. ސަރަޙައްދުގައި ހެކިބަސް ދެމުން ސާބިތުވި މީހާ ބުނުން ކަމާ ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ޕޮލިސްއާ ކަންކަން އެ ހެކިބަހުން ސާފުވެއެވެ؛

> "ސޯޝަލް މީޑިއާގައި ބޭނުންކުރާ ކަން އެޕްލިކޭޝަންތަކީ ސްކައިޕް ކިޔުން...ސްނެޕް، ފޭސްބުކް، އިންސްޓަގްރާމް، ވައިބަރ..." ކަމަށް ހެކިބަހުގައި ބުނެއެވެ. ފޭސްބުކްގެ އެކައުންޓުން އިބްރާހީމް މަހްލޫފް ކިޔާ އަކައުންޓަށް ފްރެންޑް ރިކުއެސްޓެއް ފޮނުވާފައިވޭތޯ؟ ކިޔާ ސުވާލަށް ކިޔުމުން، "ފޮނުވި" މިހެން ބުނެ، އިއްޔެ ޖަވާބު ދީފައިވެއެވެ. ދެން އަހަރެން ކިޔާ ގޮތުގައި ގެއް ގޮތެއް ސުވާލު ކުރުމުން " އަހަރެމެން އެކަޝަން ކިޔާ" މިހެން ބުނެ ޖަވާބު ދީފައިވެއެވެ. އަދި ކިޔާއަށް ކުރުމަށް ކިޔައިދީ، އެއްޗެއް ހުށަހެޅުމުން ދުވަސް ގެއް ކިޔާފައިވާ ގޮތަށް، ބުނެފައިވެއެވެ "އެއީ އިބްރާހީމް މަހްލޫފްކަން އެނގޭ" ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ޖަވާބު ކިޔާ ސަބަބު ބުނެފައިވާ ކަމުން ކިޔާ ހެކިބަހުގައި ގޮތް އެނގިގެން، "އެއީ އަޅުގަ ކިޔާ ފޮޓޯތަކާއި ކެމެރާ ޕްރޮފައިލްތައް ބަލާއިރު ބުނެ ކަމަށް އިތުރަށް ވޭތޯ ވަނީ މަޙްލޫފްކަމަށް" ބުނެފައިވެއެވެ. ފޭސްބުކް އިން ދައްކާފައިވާ ގޮތުން، އެއީ ފޮޓޯތަކުން، އެކަން ޖަވާބުކަމަށް ދެން ކަންތައް ކިޔާ ގޮތް ބުނެ ކިޔާ ހެކިބަސްތަކުގެ އެހެން ބުނެފައިވޭ "... ފޮނުވި ދައްކަން ފޮނި" ކަމަށެވެ. ފޮނުވި ދައްކަން ދިނުމުން، އެ ފޮނި ދައްކަ ފޮޓޯއެއް "އިބްރާހީމް މަހްލޫފް" ކަމަށް ބުނުމުން ދިނުމަށް ހެކިބަހުގައި ބުނެއެވެ. ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި މެސެޖުތައް ދިޔައީ ގޮތް ބުނި ކަމުން ކަން ހެކިބަހުގައި ބުނެފައިވޭ " ދެމުންދާ ވާހަކަ ކިޔައިދިނުން ދެކުނުތަނަށް ފޮނުވާ ގޮތް ގެއްލުން ފޮނިކަ ދެއްވަ" ކަމަށެވެ. އަދި މީގެ ފަހުން ފޯނުގެ ގުޅުމަކަށް ބަދަލުވެގެން ދިޔަކަމަށް ހެކިބަހުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. ދެލާމާގެ ގުޅުން ފޯނުގެ ގުޅުމަކަށް ބަދަލުވުމުން، ފޮނިކަ ދައްކަމުން ދިޔައިރު، ފިލްމު ބުނެފައިވާ ބުނެފައިވޭ " ދެން އަހަރެން ފޮނިކަ ދައްކަމުން ދެން ސަޕްލައިވެ"...ފޮނިކަ ދައްކަމުން ގެންދިޔަ ފޯނުގެ ގުޅުމަކަށް ބަދަލުވި. އަހަރެމެންގެ ވާހަކަ ދެ ދުވަހު ގެއް. ބަދަލުކޮށް ހެޔޮ މަސައްކަތް ބައްދަލުކުރި، ސިޓީ ބޭރު ދުވަސް ކުރިއަށްދާ. ދެން އަހަރެމެންގެ ބަސްދަނީ އެކަން ބަދަލުވެ އަހަރެމެންގެ އެމްބެސީ ކަންކަމަށް." ދެލުކުން ފޯނުގެ ގުޅުމަށް އެމްބަސީގެ، އެކިއެކި ކަންކަމުގައި ޓްރިޕް ޕޯޓު ހިފިކަމަށް ހެކިބަހުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. ފޭސްބުކް މެސެންޖަރ ވައިބަރ ބޭނުންކުރާ ގޮތަށް ދެލާމާ ފޮނިކަ ދެއްކިކަމަށް ހެކިބަހުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި ވައިބަރގައި ބޭނުން ކިޔާ ނަންބަރު ހެކިބަސްދިން ދިވެހި ގުޅިގެން ނަންބަރު ފޮނުވާފައި ހުރިގޮތް އެއީ ބޭނުން ދިނުމަށް އެސަޕްލައި ބޭނުމާއި އެދުމަށް ބަހައްޓާ ކަމަށް ހެކިބަހުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. ފޮނިކަ

[illegible] ﷲ [illegible] ﷲ [illegible] [8]

38. [illegible] ﷲ [illegible] 1 [illegible] 1 [illegible] 1 [illegible] 1 [illegible] 1 [illegible] ﷲ [illegible] ﷲ [illegible] [9] [illegible] 1 [illegible]

---

[8] [illegible] 1 03 [illegible] 2018 [illegible]

[9] 15 [illegible] 2017 [illegible]

ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ސާކްށީ 3:

39. ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ސާކްށީ3 ހެކިބަސް ދެމުން ޝަރީޢަތުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލަ އެނގޭ ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި ޝަރީޢަތުގައި އިންނެވި ހައިސަމް ކަމަށް ބުނެ އޭނާ އެނގޭ ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ސާކްށީ ނަ 3 ގެ ހެކިބަހުން އަންނަނިވި ކަންކަން ސާބިތުވެއެވެ؛

> ހައިސަމް ދަންނަނީ ކިހިނެއްތޯ ސުވާލު ކުރުމުން، "ހައިސަމް އެނގެނީ އިބްރާހީމް މަމްދޫހުގެ ނަމުގައި ފޯނު އަމިއްލަ ހަދައިގެން އުޅުނު ބޭރުން ކޯލްކުރި. އެކަމަށް އެނގޭ." މިހެން ބުނެ ޖަވާބު ދީފައިވެއެވެ. އެ އަމިއްލަ ބޭރުން ކޯލްކުރި ސާކްށީ ނަ 3 ގެ އެއްބަސް ފޯނަކާއި ދިމާކުރި ސުވާލު ކުރުމުން، " އެއީ ވަރަށް ބޮޑުވަރު ފޯނެކޭ ދިމާކުރިއިރު" މިހެން ބުނެފައިވެއެވެ. އެފޯނަކީ ތަން ދެއްކި ކަމެއް އެއްގަލަކަށްވެސް ކޮށްފައިވާ ސުވާލު ކުރުމުން، ހެކިވެރިޔާ ބުނެފައިވަނީ " ޔޫއެސްބީ އިންޓަރ ސީރިޔަލް އަދި ޕިޑީއެފް އިން" ކަމަށެވެ. އެއްފަހަރު ފޯނު އެއްކޮށް ގެންދިޔަ ސުވާލު ކުރުމުން، " ފޯނު ގެންގޮސްދީފި، އެހެންވީމާ ހުރިހާ އެއްޗެއް ކަޑައެއް ޖަހައިގެން ބެހެއްޓި" މިހެން ބުނެ ޖަވާބު ދީފައިވެއެވެ. ސުވާލުކުރުމުގެ ދަށުން އިންނަނީ ކޯލްކުރުމާއި ސުވާލު ކުރުމުން ހެކިވެރިޔާ ބުނެފައިވަނީ "ހަމަ އިބްރާހީމް މަމްދޫހު" ކަމަށެވެ. ސާކްށީ ނަ 3 ގެ ސުވާލު ކުރުމުން އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ ފޯނު ދިނުމުން އޭނާ ބުނެފައިވަނީ " އަޅުގަނޑު ހެކިވެރިޔާ ކުރިން ސުވާލުގެ ޖަވާބު" ކަމަށެވެ.[10]

40. ސާކްށީ 3 ހެކިބަސް ދެމުން، އަބްދުﷲ ހައިސަމް ދަންނަކަމަށް ބުނުމާއިއެކު ދަންނަނީ، އިބްރާހީމް މަމްދޫހުގެ ނަމުގައި ފޯނު އަމިއްލަ ހަދައިގެން އުޅުނު ބޭރުން ކޯލްކުރި ހެކިބަސް ދިނުމުން، އަދި ސުވާލު ކޮށްގެ ދަށުކުރިއެއް ބޭރުން ކޯލްކުރީ ކަމަށް އިބްރާހީމް މަމްދޫހު ކަމަށް ބުނީ ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސް ދިނުމުން، އޭނާ ބުނާގޮތުގައި ކުރި ކޯލްތައް އަބްދުﷲ ހައިސަމް ބުނާގޮތަށް އެއްޗެހި ނުކުތް ބޭރާ ސާކްށީ ފޯނާގެ ބަސް ދެއްކޭކަމުގެ މައްސަލަ ބުނެދީ ދެއްވިފައިވެއެވެ.

41. ސާކްށީ ނަ 3 ހެކިބަސް ދެމުން، ކަމުގައި ފޯނަކުން ރިސީވަރ ކުރެވުނު ކަމުގެ ޖޫން ކިހާއިރު 17 ނޮވެމްބަރު 2017 ގައި ޖެހިފައިވާ ސާކްށީ ޖަވާބުދޭންޖެހޭ ގޮތުގައި ހުސްކަމުގައި އޮތްކަމެވެ. އަދި ބުނުމަށް، ސާކްށީ ނަ 3 ހިއްސާ ފާހަގަކޮށް ދީފައިވެއެވެ.

---

[10] ސާކްށީ ނަ 3 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގައި 21 ޖޫން 2018 ގައި ދީފައިވާ ހެކިބަހުން ނަގާފައި.

އިލެކްޓްރޯނިކް އާލާތްތަކުން ނެގުނު ހެކި:

42. ފުލުހުންގެ ތަޙުޤީޤުން ހޯދި އިލެކްޓްރޯނިކް އާލާތްތަކުގެ ތެރޭގައި، 2 މޯބައިލް ފޯނު،[11] އަދި 1 ޓެބްލެޓް[12] އަދި 1 ލެޕްޓޮޕްއާއި[13] 2 ފްލޭޝްޑްރައިވް[14] ހިމެނެއެވެ. މިގޮތުން ތެރޭގައި ހިމެނޭ ލެޕްޓޮޕް އިން މި މައްސަލައާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ފުލުހުން ހޯދާފައިވެއެވެ. މިލެޕްޓޮޕް އިން "ibrahimmamdhooh-mandey" އަދި ގުޅުންހުރި ފޭސްބުކް ބްރައުސަރ އެކްޓިވިޓީތައް ފުލުހުން ހޯދިއެވެ. އަދި މިލެޕްޓޮޕްގެ ހާޑް ޑިސްކުން ޗެޓް ޖިނާގީ މަޖްބޫރު ކުރުމަށް ބޭނުން ކުރެވިދާނެ 14 ގަނޑު ޗާޓް ފައިލުތަކެއް ހޯދިފައެވެ.[15] މިރިޕޯޓް ތައްޔާރު ކުރި ފުލުހުގެ ސާޖަން އިބްރާހީމްގެ ޝަރީޢަތުގައި މިމުރާފަޢާގައި ހެކިބަސް ދީފައިވާއިރު، ޢަބްދުالله ހައިސަމް ބުނެފައިވަނީ "އަޅުގަނޑު ހިޔުފިލީމާ ކުރީން ސުވާލު ނުބޭ" މިހެންނެވެ.[16]

އިބްރާހީމް މަމްދޫޙުގެ ހެކިބަސް:

43. އިބްރާހީމް މަމްދޫޙު ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސް ދެމުން ބުނެފައިވެއެވެ:

> "...މިއީ އަޅުގަނޑުގެ ނަމުގައި ހުރި އެކައުންޓެއް މިހާ ހަދައިގެން އޮތްކަމަށް މަމްދޫޙު ރިޕޯޓުން އަޅުގަނޑު ހުޅުވި މައްސަލައިގައި...ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މިހުންނަވާ ވަނީ...އަޅުގަނޑު ދަންނަން ކޮންތާކުން ވިދާޅުވާ...ޢާލިމު މައްސަލަ ހުޅުވި...އަދި ފުރަތަމަ މެދުން އަޅުގަނޑުގެ ނަމުގައި ހުރި އެކައުންޓެއް އޮތުމާ އަދި ދެން އަޅުގަނޑުގެ އަތުގަނޑު ހަދާ ކަމަކީ ފޮނުވަނެއް މިހުންގެ ފަރުމާ އެނގެނޭ، އަތުގައި މަރުދަނެއް ވިސްކަތް ފަރުމާން ފެންނަނީ ބަލާލިމާ، ހަދާފައި އަޅުގަނޑު ދެކިއްޖެ، އަޅުގަނޑުގެ އެކައުންޓެއްކަން ދަނީ ވެސް ދެނެގަތީ މި. އަޅުގަނޑުގެ އެކައުންޓް ދެންނެ އެއްގޮތް އެކައުންޓް ދެކުނު ވެސް ދެކުނީ އެފަދަ މިކަހަލަ ހުޅުވި މައްސަލަ ހުރިހާ...ވަރަށް ހަމަކޮށް ވެސް ދެކުނުކަމަށްވީ. ޝާހިދު ބަލާ ވެސް ދެކުނު އެކަމަކު ބަލަން ފޮނުވީ ފުރަތަމަ ހުށަހެޅި ކާކުތޯ އެނގެން އަޅުގަނޑުގެ ނަމުގައި ހަދާފައިވާ އެއް އެކައުންޓެއްކަން ވަރަށް ދެކުނު ހަމަ އަޅުގަނޑު މަމްދޫޙު ރިޕޯޓް އަޅުގަނޑު ބަލާލިތަން ބަލާލިމުން ފޮނުވި މަމްދޫޙު ރިޕޯޓް އަޅުގަނޑު ހުޅުވި މައްސަލަ ހުރިހާ...."

---

[11] މޯބައިލް ފޯނު (ސެމްސަންގ) މޮޑެލް ނަންބަރު: SM-N9201 ސީރިއަލް/އައިއެމްއީއައި ނަންބަރު:352560074325579 (އެގްޒިބިޓް ނަންބަރު:QE1712179) އަދި މޯބައިލް ފޯނު (ސެމްސަންގ) މޮޑެލް ނަންބަރު: SM-G950FD ސީރިއަލް/އައިއެމްއީއައި ނަންބަރު:355090083569196 (އެގްޒިބިޓް ނަންބަރު:QE1712180).

[12] ޓެބްލެޓް (އައިޕެޑް) މޮޑެލް ނަންބަރު A-1455 (އެގްޒިބިޓް ނަންބަރު:QE1712182)

[13] ލެޕްޓޮޕް މޮޑެލް ނަންބަރު A1369 ސީރިއަލް ނަންބަރު C02DQ2R4DDR2 (އެގްޒިބިޓް ނަންބަރު:QE1712177).

[14] ފްލޭޝްޑްރައިވް މޮޑެލް CinePix (އެގްޒިބިޓް ނަންބަރު:QE1712183) އަދި ފްލޭޝްޑްރައިވް (އެގްޒިބިޓް ނަންބަރު:QE1712184).

[15] ނަންބަރު:K(b)/CFR/2017/115 (28 ސެޕްޓެމްބަރު 2017) "ކޮމްޕިއުޓަރ ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް"

[16] ފުލުހުގެ ސާޖަން އިބްރާހީމް 21 މާރިޗު 2018 ގައި ޝަރީޢަތަށް ދީފައިވާ ހެކިބަސް.

އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ ހިޔާލަކާއި ގުޅޭ ގޮތުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެން އަބްދުﷲ ހައިސަމްއަށް ދިން ފުރުޞަތުގައި ބުނެފައިވަނީ " އަދުލުއިންސާފު ހިޔަވަހިކަމާ ކުރިން ސުޕްރީމް ކޯޓް ނެތް." މިފަދައިންނެވެ.[17]

ހިޔަވަހި އަދަބުދީ އަތްލައިގަނެ ތަހުގީގު:

44. މިއީ ކުރިން ބަޔާންކޮށްދިނީ ދެފަރާތުގައި ޖަވާބު ފޮރެންސިކް ތަޙްލީލުކުރި ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުމެވެ. މިގޮތުން ތަޙްލީލުކުރި ބައި ބަތްކުން، 8 ޕެކެޓުގެ ފުޅާވީކަމާއި ބައްޕަން ކުރެވެއެވެ. މިޕެކެޓް ގޮތްތަކަށް އެއްގެ ބާރުބަންދުކުރަ އިން ޑްރަގްއެންމުލާގެ ޕެކެޓް ގޮތްތައް ކަމަށް ބުނެވިފައެވެ. ޑްރަގްއެންމުލާގެ ނަމޫނާތަކިން، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު ކަމަށް ބުނެވިފައެވެ. މިހިރަބަން، ޕޮލިސް ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓްގައި ގެނެސްފައިވެއެވެ.[18] މިޕެކެޓް ގޮތް ޝަކުގައި ސިއްރު ހިރަބަން ދިން ކުރިންގެ ޑްރަގްއެންމުލާގައި ދެމުދު ބަލައި ކުރެވިފައިވާ ޕެކެޓްގެތައް ފުރިހަމަ އޮތްކަމުގެ ސާފުކަން ބެލިފައެވެ.[19]

45. މިހިރަޖެހިއްޖާ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެން ފުރުޞަތު ދިނުމުން، "އަދުލުއިންސާފު ދަމަހައްޓަން ފުރުޞަތު ގެންދަނީ އަދުލުއިންސާފު ތަރާ ކަމޭ ދިޔަސް. ޑްރަގްއެއްގެ ތަރާ ކޮށް އަދުލުއިންސާފުގެ ބަދަލުގައި ނުލިބޭނެ ނަމަ. އެއީ ހަމަކަމުގައި ގޮތް ޖަރީމާއިގެ ވަގުތު ދެއްކުމަށް ބާރުބަންދުކުރާނެ..." މިގޮ އިތުރުން، ފުރުޞަތު ބަލާ ކުރި ފުޅާ ފުރުޞަތު ބަލާ ކުރި އަދިވެސް އެހޯދުމުގައި ނަގުލުވުމަށް އަބްދުﷲ ހައިސަމް ބުނެއެވެ. ނަމަވެސް އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ އަރިހު ބާރުބަންދުކުރުން 8 ފަރާތަކާއި ތަފާ ދައްކަވައިން ޕެކެޓް އަދާ ގޮތުން އަބްދުﷲ ހައިސަމް ދައްކައި ދިފާޢު ނުކުރެވެ.[20]

މަޝްވަރާ ބައްލަވާފާ ހިޔާލު ކޯޓުގެ އަމާޒާއި ގެނެވުނު:

46. ދައްކަވަން ހުރަހަކީ ސަލާމަތާ އަދާލަތުގެ ކޯޓުގެ ދައުލާ ސަބަބު ކޯޓުގެން ދައްކަވަން މަޝްވަރާ ހިޔާލު ހުރަހަކީ ހިޔާލު ޝަރީޢަތްކުރެވޭ، މިމައްސަލައިގައި އަބްދުﷲ ހައިސަމް ތަފްޞީލުގައި ބުނެފައިވަނީ، ގޮތުން

---

[17] އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު 20 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މަޖިލީހުގައި ދިޔަގޮތް ހިޔާލު.

[18] ނަންބަރު: K(b)MFR/2017/268 (05 ޑިސެމްބަރ 2017) "ޕޮލިސް ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް".

[19] ޕޮލިސް ސަރވިސް (އެވިޑެންސް ނަންބަރު:QE1712179)

[20] އަދަބު އަތްލައި ތަހުގީގު 20 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މަޖިލީހުގައި ދިޔަގޮތް ހިޔާލު

އަސާސީން ލިބިދޭ ހަނުހުރުމުގެ ހައްޤުގެ ބޭނުން ކުރި ކަމަށެވެ.[21] އަދި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކި ނަފީކުރާނެ އެހެން އެއްވެސް ހެއްކެއް އަބްދުﷲ ހައިސަމް ހުށައެއް ނާޅައެވެ.

47. ސިއްރުހެކި 1 ވަރަށް ސާފުކޮށް "ފަންޑު"އަށް ވެގެން ވާހަކަ ދެއްކި މީހަކީ އަބްދުﷲ ހައިސަމްކަމަށް ބުނެއެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] ގުޅުމާގުޅިގެން ދިޔަ ގޮތް ނުހަނު ސާފުވެއެވެ. އަދި ހެކިބަސް ދިން ސިއްރު ހެކި 3 ގެ ބަހުން، އޭނާ ވާހަކަ ދެއްކީ، އިބްރާހީމް މަމްދޫހު ކަމަށް ހެދިގެން އުޅުނީ އަބްދުﷲ ހައިސަމް އާ ކަން ސާފުވެއެވެ. މިހެންކަމުން އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ އަޑުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ލިބިގެން ދިޔައެވެ. އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ [illegible] "އިބްރާހީމް މަމްދޫހު (ފަންޑު)" ގެ ވާހަކަ [illegible] ހަދައިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ހައިސަމް އެކަން ކުރިކަން އަޑުން ގޮތަށް ސާބިތުވެއެވެ.

[illegible] ކުރިކަމެއްކަން ސާބިތުވޭތޯ؟

48. ދެން ބަލަންޖެހެނީ، އަބްދުﷲ ހައިސަމް މިކުރިކަމަކީ، [illegible] ކުރި އަމަލެއްތޯއެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު:9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރަނީ؛

> [illegible] އަމުރު (ހ) [illegible]
>
> (1) [illegible]
>
> އަދި
>
> (2) [illegible]

---

[21] އަބްދުﷲ ހައިސަމް 10 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 ގައި ޕޮލިހަށް ދިން [illegible]

އަމަލުކުރެވޭނެކަމަށް ޤާނޫނުގައިވާތީ ހަމަޖެހުނު ގޮތުން ތަޙުޤީޤަށްޓަކައި ކަނޑައަޅައި
ކަމުގައިވުން.

49. ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މަތީ ބަޔާނުގައި، ވަކި ނަތީޖާއެއް ބޭނުމުގައިކަމަށް ކަން ދެކޭ ގޮތް އަމަލުން ސާބިތުވެއެވެ. އެއީ، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުގެ ފޯނު އައިޕެޑް ހަދައިގެން އެއާއި ބޭނުންކުރާކަމަށް ވިޔަ ޓެކްސްޓްކޮށްކަމާއި ވާހަކަ ދައްކައި، އެކަމުގެ ތެރެއިން، ކުދިންނާއި ގުޅޭ އެފައިލާ ތަޢާރަފުވި، އެކުދިންގެ ފޮޓޯތަކެއް ހަދާފައި ފޮނުވާ ހަދަމުން. މިގޮތުން، "ވަނާ" ކަމަށް ހެދިގެން، ކުދިންނާއި ވާހަކަ ދެއްކިއިރު، ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ "Lot of people send message when i get online" މިހެން ބުނެފައިވާ ބުނުމުން، "ނަން މަސްޓަރު" ބުނެއްގެ ފޯނު އައިޕެޑް ހަދައިގެން އެއް ވަކި ބަޔަކަށް، މިކަމުގެ ކުދިންނާއި ގުޅުން އެޅުމަށް ސަބަބުން ކަމަށްވާތީ ދެން ވަނީއެވެ. މިއާ، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު "ވަނާ"ގެ ނަމުގައި ފޯނު އައިޕެޑް ހަދައި ކުދިންނާއި ތަޢާރަފުވި، އެކުދިންނާއި ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ، އެކުދިންގެ ބަދަލަކާ ގުޅޭ ހުރިހާ ހުރިހާ ކަމެއް، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދުއަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ނަތީޖާކަމަށް އެންމެހާ ހާލަތްތަކާއި، އެކުދިންނާ ކަމާއި އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު ކުރިމަތިވެފައިވާ މަޢުލޫމާތު ސަބަބުން ނުވެދާނެއި، އެކަމަށް ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް ފޮނުވާފައި ބަދަލުވި ނުވެކަން އެނގެއެވެ.

ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް ކުރި އަމަލުގެ ނަތީޖާ:

50. އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު "ވަނާ" ގެ ނަމުގައި ފޯނު އައިޕެޑް ހަދައިގެން، ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް، މިކަމަށް ކުރުގެ އަމަލު ނަތީޖާ ސާބިތުވެ. ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްއަށް "ވަނާ" ކަމަށް ހެދިގެން، އެކުއެކު އަންހެން ކުދިންނަށް ތަޞްވީރުތަކާއި ވީޑިއޯތަކުގެ ދެކެވިފައިވާ ފޮޓޯތަކާއި، ތަޞްވީރުތަކުގެ އެހެނިހެން ވާހަކަ ބަޔަކު ދެއްކުމުގެ ތަފާތު ބައެއް ހުރިކަމަށް ދެކެވޭ، ދެއްކުމަށް އެކުއެކަ ނުބައި ފަސާދަ ފޮނުވާ ނުކުރުގެ ނަތީޖާއަކީ، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު ބަދަލުގައި ހުރިކަމަށް ބުނެވޭ ތަޞްވީރުތައް ސަބަބު ހުރިކަމެއް. އެކަމާ ގުޅޭ ތަޞްވީރުތަކުގެ ކުރިމަތިވެފައި އެކަމާ ސަބަބުން ޢާއިލީ ސަލާމަތާ ގޮތުގެ ސާބިތު ހުރިކަމެވެ. ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މިއަމަލުގެ ސަބަބުން، އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު "ވަނާ"ގެ ވާހަކަތަކަށް ނުރައްކާތެރި ދެކޭގޮތް ކުރިމަތިވާ ކުރިމަތިލުމަށް ކުދިންކަމަށް ވާހަކަ ބޭނުމުގެ އެންމެ ފަރާތް ވެއެވެ. މިގޮ ތިހެންނަށް، ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްއަށް އިބްރާހީމް މަޙްމޫދު ކަމަށް ދެއްކުމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، އެއީ "ވަނާ"

ކަމަށް ހިޔާނަތް ގުޅުން އުފެއްދި ކުރިންގެ ފާއިތުވުން، އަބްދުﷲ ޔާމީނަކީ ވަޒީފާ، ދުނިޔޭގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަގުތީ ގެއްލުންވާކަން ހާދަހައިކާން އެނގެއެވެ.

51. ބަޔާންކުރެވުނު ސަރަހައްދު އަދަބު ހުކުމުން، ޕްރޮސިކިއުޝަނުން އަބްދުﷲ ޔާމީނުގެ މައްޗަށް ކުރަ ސަލާމުން ޢުޤޫބާތުގެ (އަދަބު ދިނުމުގެ ގޮތުގައި އެއްޗެއް ހުކުމަކަށް ދެކެވޭގޮތުގެ) ކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއް ސަބަބުތަކުން އަބްދުﷲ ޔާމީނުގެ މައްޗަށް ސާބިތު ވެއެވެ.

52. އަބްދުﷲ ޔާމީނުގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ ސަލާމަތީ ގަވާއިދު، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 ސަޕްރީމްކޯޓުން ޖާރީކުރި ޤަވާޢިދުގެ 137 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، މިމައްސަލައިގައި ދައުލަތުން އަބްދުﷲ ޔާމީނާއި ބެހޭގޮތުން ހުރި މިންވަރުގައި ނުވާތީ، އަދި އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުނު އަދަބާއި ބެހޭގޮތުގެ އަދަބުއްސަރުކާރުގެ، އިސްތިޢުނާފު މިކޯޓަށް މިމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް އިއްވުނުއިރު ނުވަތަ މިކޯޓު ޖިނާއީމަޖިލިސް ކަނޑައެޅި ދުވަހުން (18 ފެބްރުއަރީ 2022) ފެށިގެން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި އަބްދުﷲ ޔާމީނު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޙުކުމްކުރުމާ ކަނޑައެޅުނު ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް އަމުރުކުރަމެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅުން:

އަދަބާއި ގުޅިގެން ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ދެއްކި ވާހަކަ:

53. މިމައްސަލައިގައި، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން، އަދަބާއިމެދު ވާހަކަ ދެއްކުމަށް ދެފަރާތަށް ދިން ފުރުޞަތުގައި ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ އަބްދުﷲ ޔާމީނުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކުށަކީ ޖަރީމާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށްވާތީ، މި ކުށުގެ އަދަބުގެ ގޮތުން، މި ކުށަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަސާސީ އަދަބަކީ 04 އަހަރާއި 24 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއި ދެކެވެއެވެ. އެގޮތުން މިއަދަބަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި ދޭހަވާ އިސްތިޢުނާފު ބަޔާނާ ގުޅޭ 18 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، އެ މުއްދަތު ކަނޑައެޅުމަށް އަރުވަން އެދިފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް ދެއްވާފައެވެ.

54. މީގެ އިތުރުން، އަބްދުﷲ ހައިޝަމްގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަސާސީ މިންގަނޑަށް ބަދަލު ގެނެސް އެއަށްވުރެ ބޮޑު އަދަބެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ސަބަބުތަކެއް ދައުލަތުން ބަޔާންކޮށްދީފައެއްނުވެއެވެ. އެގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ބުނެފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 1101 ވަނަ މާއްދާ އަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލަ ސާބިތުވިއިރު، މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] އަދަބު [illegible] [illegible] [illegible]. އެއީ މި މައްސަލައިގައި [illegible] މައްސަލަ ސާބިތުވިއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] 1101 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން 1 ދަރަޖަ އަދަބުގެ މިންވަރު [illegible] އަދަބަކީ ޖަލު އަދަބުކަމަށެވެ.

55. އަދި [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އަދަބާއި ގުޅިގެން އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަ:

56. އަދަބާއި ގުޅިގެން ވާހަކަ ދައްކަން ދެވުނު ފުރުޞަތުގައި އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ ފަރާތުން [illegible] ކަމެއް ވާހަކަދައްކައިފައެވެ. އެގޮތުން ފުރަތަމަ [illegible] ގޮތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން، މީހެއްގެ [illegible] އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ތަފްސީލީ ގޮތެއްގައި ބަލަންޖެހޭ އުޞޫލުތަކެއް ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން މިސާލަކަށް [illegible] 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެއް މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ހާލަތުގައި އޭނާ ކުށް ކޮށްފައިވާ [illegible] އެ [illegible]. [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި [illegible] އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ [illegible] [illegible].

57. ޕްރޮސިކިއުޝަންގެ ފަރާތުން [illegible] އުޤޫބާތުގެ 1101 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ އަސާސީ [illegible] 1 ދަރަޖަ މަތިކުރުމަށް އެދިފައިވާތީ، އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު މަތިކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ދައުލަތުން ދެއްކިފައި ނުވާކަމަށް ދިފާޢުގެ ފަރާތުން ވާހަކަދައްކައިފައެވެ.

58. މީގެއިތުރުން އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް އަދަބު [illegible] [illegible] މައްޗަށް [illegible] އަދަބުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] އަދަބު [illegible] [illegible]. އަދި އަބްދުﷲ ހައިސަމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 25,000/- ([illegible] ހާސް) ރުފިޔާ

[illegible] ޖޫރިމަނާ [illegible] ޖޫރިމަނާ [illegible] [illegible] ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ޢުޤޫބާތު ކަނޑައެޅުން:

59. މިދައުވާއަކީ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ (I) އާއި (II) އާއި، އެ މާއްދާގެ (2) ގެ (I) އާ [illegible]، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުރެވިފައިވާ ދައުވާއެކެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] މާއްދާގައި [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިއީ ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން 04 (ހަތަރެއް) މަހާއި 24 (ސައުވީސް) ދުވަހުގެ ޖަލު [illegible].

60. މިއީ، މިހާރު އަމަލުކުރަމުންދާ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ[22] 310 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުން، ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ. ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު [illegible] [illegible]، މިޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ބަޔާންކޮށްދެއެވެ. އެ ޖަދުވަލު ބަޔާންކުރާ ގޮތުން، ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަކީ، 4 (މަހާއި) 24 (ސައުވީސް) ދުވަހުގެ ޖަލު އަދަބެކެވެ.

[illegible] [illegible] އަދަބުގެ [illegible] [illegible] [illegible]

61. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 1100 ވަނަ މާއްދާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގައި [illegible] ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ އަސާސީ މިންގަނޑެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި ގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[22] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014

ދަރަޖަ ދަށްކުރުމާއި، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ދިނުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްކުރުމާއި، މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ދިރާސާއެއް ކުރުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދިނުމުގެ ދަރަޖަ ދަށްކުރުމާއި، މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ދަރަޖައިގެ ދިރާސާ ޢުމުރުގެ ސަބަބުން އަދަބު ދަށްކުރުމާއި، ސިފަކޮށްފައިން ނުވަތަ ޖަޒާއެއް ދިނުމަށް އަސާސެއްކަމުގައިވެސް ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްކުރަން، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބުނެވުނު ބާބުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

62. އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަކީ ގެނެވޭ ބޮޑުކަމުގެ އިތުރަށް ކުށެއްގެ އަދަބުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަރީމާތަކަށް ކަނޑައެޅުމަށް ބުނެފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ދިމާވެއްޖެނަމަ، ޤާނޫނުގެ އިތުރުބާބުގެ 1005 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ "ޖަރީމާ އަދަބު އެއްބަފާ ކުރާ ޖަޒާއެއް" ގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން ޤާނޫނުގައި ބުނެވޭ ކަމަށް ކުރިއެރުވުމަށް އަސާސް ގޮތުގެ ބުނެފައިވާ ދަރަޖައިން އަދަބު ކަނޑައެޅުނު ޖަރީމާތަކުގެ ބުނެފައިވާތީއެވެ. ވީގޮތުން ކަނޑައެޅުމުގެ ޖަރީމާގެ ބަރަބަރުގައި ގޮތުގެ ބުނެފައިވާތީއާއި، ދުވަހުގެ ޙައްޤުތަކުގެ ދިފާޢުކުރުމުގެ އެންމެހާ، ޤާނޫނުގެ ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލު ނުދެވޭ ބުނެވުމާއި، ކޯޓުން ސަބަބު މިފަދަ ކަނޑައެޅުނު އަދަބުތަކަށް ބުނެފައިވާ މާއްދާގައި ބުނެ ދިޔައީއެވެ.

ޢަބްދުﷲ ހަމީދަށް ދޭން ކަނޑައެޅުނު އަދަބުގެ އަސާސީ މިންގަނޑާ ގޯސް ބަޔާން ބަދަލު

63. ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ފަރާތުން އަދާލަތު ގެރިގެން ވަކަރަ ދަޢުވާ ދެވުނު ފްރެކްޝަނުގައި ބުނެފައިވާ ޢަބްދުﷲ ހަމީދަށްގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުނު އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަކީ ވަނަ 1 ދަރަޖަ މަތިކުރުން ދިނުމަށް އެދިފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން 1 ދަރަޖަ މަތިކުރާނަމަ އެންމެ އަދަބަކީ 06 މަސް ދުވަހުގެ ޖަލުހުކުމެއް ކަމަށްވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް މި މައްސަލައިގެ ސާބިތުކުރެވުނު ކުށުގެ ވިސްނުންތެރިކަން އިތުރުން މި މައްސަލަ ސާބިތުވެފައިވާކަން، މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް ފާހަގަކުރެވޭތީ، ޢަބްދުﷲ ހަމީދުގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުނު އަދަބު 1 ދަރަޖަ މަތިކުރަން ނުފެނެއެވެ.

64. ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން، މިކަމާއި ގުޅިގެން، ޖޫރިމަނާގެ އަދަބަކަށް ނުވަތަ ގޭގައި ބަންދުކުރުމާމެދު ބަލާއިރު، މަސްއޫލިއްޔަތު އަދަބު ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ކޯޓުގައި ވަޒަންކުރަންޖެހޭނީ ޤާނޫނުން ޙިމާޔަތާއި އިސްލާހުގެ ބޭނުން ކުރަންޖެހޭ ބަލަންޖެހެއެވެ. އެގޮތުން ފުރަތަމަވެސް ބަލަންޖެހޭނީ ކަމަށް ބުރަވެވެނީ ކުރި ކުރަމެވެ. އެމީހުންގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކުށުގެ ސަބަބުން އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތްތަކުގެ މަސްލަހަތަށް ރިޢާޔަތް ކުރުން ހަމައެކަނި ކުށްކުރި ފަރާތުގެ މަސްލަހަތަށް ރިޢާޔަތް ކުރުމުގެ ކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ.

65. މިދައުވާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ، ދުރާލައި އިންތިޒާމުކޮށްގެން، ހިނގައިވާ ކުށެކެވެ. ސަބަބަކީ އުސޫލާއި އެހެން މީހެއްގެ ނަފްސާއި ހަޔާތަށް ހަރަކާތުގެ ފަރާތުން ނުރައްކަލެއްގައި ކުރި އަމަލުގެ ސަބަބުން ބައެއް އަނިޔާ ފުރުޞަތުތަކެއްވެސް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިފައިވާ އިޖްތިމާޢީ އަސަރުކޮށްފައި ބަލަންޖެހެއެވެ. މިހާލަތުގައި، ކުށުގެ އަދަބު އެއްކުރުން ޖޫރިމަނާއަށް ބަދަލުކުރުމަށް އަސްލު ހުކުމްގެ ކަނޑައަޅާ ބުރަ ނުފެނެއެވެ. ހަމަހަމަކަމަށް، ހަމައެކަނި ގޭގައި ބަންދު ކުރުމަކީ، ކުރި ހުރި ތަފާތުކަމެއް ދެމެދު ކަމަށާއި ކަންކަން އަދަބު ކަމުގައި ދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން ހަރުދަނާކަން ބަލައި، ކުށުގެ އަދަބުގެ ބައެއް ޖަލު އަދަބެއް އަދި ކުށުގެ އަދަބު ބައެއް ޖޫރިމަނާއަށް ބަދަލު ކުރެވިދާނެކަމަށް ދެކެމެވެ.

ޖަލު އަދަބު ޖޫރިމަނާއަށް ބަދަލުކުރުން

66. ކުރިންވެސް ފާހަގަކުރި ގޮތުން ކުށްވެރިޔާގެ މައްސަލަ ކަނޑައަޅާ ޖަލު އަދަބެއް، ޖޫރިމަނާއަށްބަދަލުކުރުމުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ އެހެން ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ އެ ޤާނޫނުގެ 1005 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ އަދަބުތަކުގެ އަދަބަކަށް ބަންދުކުރުމުގެ ގޭގައި، ކުރިން ފާހަގަކުރި ގޮތުން ކުށްވެރިޔާގެ އަދަބު ބަދަލުކުރުމުގެ އަދަބެއް ނުވަތަ ޖަލު އަދަބުގެ ބަދަލުގައި ޖޫރިމަނާ އަދަބު ކުރަން ކަނޑައަޅާ ބަދަލު ކުރެވިދާނެކަމަށް ދެކެމެވެ.

67. އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ ފަރާތުން ހިއުމަން ރިސޯސްގެ ހައިކޯޓުގައި ދެއްކި ވާހަކަތަކުގެ މައްސަލަ ބަލާއިރު، އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްސަލަ ދިރާސާ ކުރިއަށްގެންދިޔަ ކޮންސެޕްޓާއި ނަމަވެސް، އަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްސަލަ ޖެހޭ ހުށަހެޅުމަކީ ކަނޑައެޅިފައި، ޖެހޭ ހުށަހެޅުމަކީ ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ނުވަތަ ގޮތެއްގައި ބައްޓަންކުރެވިފައި ހުރިކަން އެނގިގެންދެއެވެ.

68. 01 ސެޕްޓެމްބަރު 2021 ގައި އަމަލުކުރަން ފަށާ ހިއުމަން ރިސޯސް ޕޮލިސީގެ ނަންބަރު "2021/02 ސަރވިސް އެއްބަސްވުމުގެ އަމަލުކުރަން ފެށުން ގެ އުސޫލު" އަށް ބަދަލު އަ އުސޫލުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ހިއުމަންރިސޯސްގެ ޕޮލިސީއާއި 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ނަމަވެސް ދަރަޖަ ކަނޑައަޅާ ޖެހޭ ބަންދުގެ ބަދަލުގައި، އެ މުއްދަތު އެއް މީހަކުދެވޭ އެހެން އަދަބުގެ ނުވަތަ ތަފާތު އުޖޫރަ ބަލަހައްޓާ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ އޮނިގަނޑާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުން މުއްދަތު އެއްގޮތަށް އަދަބު ކުރިއަށްދާ މައްސަލަ ކަނޑައެޅިފައިވާކަމެވެ.

69. އަދިހަމަ ޖިންސީގޮތުން މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ޖެހޭ ބަންދުގެ ބަދަލުގައި ދުވަ އަދަބުތަކެއް ވޯނިންގ ހިއުމަންރިސޯސްގެ ޕޮލިސީއާއި 1005 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ތަފާތު އަދަބު އެއްގޮތަކަށް ބަލަން" ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަނޑައެޅޭ އަދަބުތަކެއްކަމަށެވެ.

70. ހިއުމަން ރިސޯސް ޕޮލިސީގެ ނަންބަރު "2021/02 ސަރވިސް އެއްބަސްވުމުގެ އަމަލުކުރަން ފެށުން ގެ އުސޫލު" އަށް ބަދަލު އަ އުސޫލުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި، ޖިންސީ މައްސަލަ ސާބިތުވާ ކުށުގެ އަދަބުގެ ގޮތުގައި ޖޫރިމަނާކުރުން ފަދަ ކަނޑައެޅޭ ބަދަލުގައި ދިފާއުގެ ކުރަން ޖެހުން ކަނޑައަޅާ ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން

(1) ޖޫރިމަނާގެ އަދަބަކީ އެ ޖޫރިމަނާ ދެއްކުން ވަޒީފާގައި ތިބި ފަރާތުގެ މައްސަލަ ކަނޑައެޅޭ އަދަބެއްކަން

(2) ހަމައެކަނި ޖޫރިމަނާގެ އަދަބު ކަނޑައެޅުން ޖެހުނުގެ ކުރުމަކަށް އެކަށީގެން

(3) ޖޫރިމަނާގެ އަދަބަކީ މުއްސަނދި ފުރުޞަތު ކުރުވުން ކުރުގެ އަދަބު ދިނުމުގައިވެސް ދިނުމުގެ އެއް މަގަކަށް ވެވޭނެކަމަށް ގޮތަކަށް އެ އަދަބު ކަނޑައެޅޭނެކަން.

71. ބުނެވިދިޔަ އުސޫލުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ޖޫރިމަނާގެ އަދަދަކީ އެ ޖޫރިމަނާ ދެއްކުން ފަސްކޮށްދިނުމަށް ހިފެހެއްޓި ހާލަތްތަކުގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅޭ އަދަބުތަކުން ބަދަލުކޮށްފައިވާކަމުގެ މި މައްސަލާގައި ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ބަލާފައިވަނީ އިޤުރާރުގެ ޝަރީޢަތުގެ ޙުކުމުގައި ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ އަދި އަމިއްލަ ކުށުގެ ފުރަތަމަ ބާރު ކުރުމަށް ބަލާފައިވާ ޤާނޫނު ބަދަލުކުރެވިފައިވާތީއެވެ. އަދި ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް އަދި ކުރިޔަކު ބަލާބަލާ ބަދަލުކުރުމަށް ސާބިތުވުމުން ދިނުމަށް ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް ކުރިޔަށް އޮޅުވާލުމުގެ ވިސްނުމަށް ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ ބޭނުމާ ސަލާމަތްވުމަށް މިކަމަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް އަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުން

72. ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުނު އަދަބުގެ މިންވަރަކީ، ޤާނޫނުއުޤޫބާތުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގެ ދަރަޖަ، އަދަބުގެ މިންވަރު ބަލާއިރު ތަފާތުގައިވާ އަސާސީ މިންގަނޑު ކެޓަގަރީއާ 04 (ހަތަރެއް) މަހާއި 24 (ސައުވީސް) ދުވަހުގެ ޖަލު ހުކުމް ކަން އެނގެއެވެ.

73. ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވި ކުށަކީ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖުމްލަ ޖަލު އަދަބު އޮންނާނީ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތުގެ 1005 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަބުތަކުން ބަދަލުކުރާއިރު އެ މާއްދާގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލު އަދަބުތަކުން ގިނަ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.[23]

74. މަސްދަރުތަކުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ފަނޑިޔާރުންނަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ ދަށުން[24] ކުށުގެ އަދަބުގެ ބައެއް ޖޫރިމަނާއަށް ބަދަލުކުރުމަށް ނިންމާފައިވާތީ، ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް އަށް ކަނޑައެޅިގެންދާ 04 (ހަތަރެއް) މަހާއި 24 (ސައުވީސް) ދުވަހުގެ ޖަލުގެ އަދަބު ދުވަހުގެ ހިސާބުން ވެއެވެ. އެގޮތުން 04 މަހާއި 24 ދުވަސް، ދުވަހަށް ބަދަލުކުރުމުން ޖުމްލަ 144 (ސަތޭކަ ސާޅީސް ހަތަރެއް) ދުވަހެވެ. އަދި 144 (ސަތޭކަ ސާޅީސް ހަތަރެއް)

---

[23] ނަންބަރު 2021/02 (ޝަރީޢަތުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންވާ ޢާއްމު އުސޫލު)ގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[24] ނަންބަރު 2021/02 (ޝަރީޢަތުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންވާ ޢާއްމު އުސޫލު)ގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

ދުވަސް ދެބައިކުރުމުން ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް އަށް އަންނާނެ އަދަބަކީ 72 (ހަތްދިހަދޭއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ޖަލަށްލުމާއެކު، ބާކީ 72 (ހަތްދިހަދޭއް) ދުވަހުގެ ޖަލު ހުކުމް ޖޫރިމަނާއަށް ބަދަލުކުރުމެވެ.

75. ބުނެވިދިޔަ 72 (ހަތްދިހަދޭއް) ދުވަހުގެ ޖަލު ހުކުމް ޖޫރިމަނާއަށް ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި އަދަބުތަކުގެ މިންވަރު ދައްކާފައިވާ ހާލަތް[25] އަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރުން، އެ ހާލަތް ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖަލަށްލުމަށް ހުކުމްކުރާ މުއްދަތު ޖޫރިމަނާއަށް ބަދަލުކުރުންޖެހޭ އަދަދާއި ޖަލު އަދަބުގެ މުއްދަތުގައި ޖެހޭ އާމްދަނީގެ އަދަދުން ބޮޑު އަދަދަށް ކަމަށެވެ. އެގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ [illegible] މަހެއްގެ [illegible] [illegible] -/25,000 (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާ [illegible] [illegible] ޖަލަށްލުމަށް ހުކުމްކުރާ މުއްދަތު ޖޫރިމަނާއަށް ބަދަލުކުރުންޖެހޭ [illegible]، ޖަލު އަދަބުގެ މުއްދަތުގައި ޖެހޭ އާމްދަނީގެ އަދަދުން [illegible] [illegible] [illegible]، 72 (ހަތްދިހަދޭއް) ދުވަސް އެއީ 2 (ދޭއް) މަހާއި 12 (ބާރަ) ދުވަސްކަމަށް ބަލައި، ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް އަށް ޖޫރިމަނާގެ [illegible] ކަނޑައަޅަންޖެހޭ [illegible] [illegible] އަދަދަކީ -/60,000ރ (ފަސްދޮޅަސްހާސް ރުފިޔާ)އެވެ.

76. އަދި ބުނެވިދިޔަ ޖަލު އަދަބަށްވާ 72 (ހަތްދިހަދޭއް) ދުވަހުގެ ތެރެއިން، މި މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ޢަބްދުﷲ ހައިސަމް [illegible] ބަންދުގައި ހުރިކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] 18 (އަށާރަ) ދުވަހާއި، ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްގެ މައްޗަށް މިކަން ސާބިތުވުމާއި ގުޅިގެން، އަދަބު ކަނޑައަޅުއްވާ [illegible] [illegible] ނަންބަރު 95-B3/CHT/2022/4773 ބަންދުކުރުމުގެ އަމުރުން ބަންދުގައި ހުރި މުއްދަތު ކަމުގައިވާ 07 (ހަތެއް) ދުވަސް އުނިކުރުމަށްފަހު ޢަބްދުﷲ ހައިސަމްއަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބަކީ 47 (ސާޅީސް ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ޖަލަށް ލުމެވެ.

---

[25] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 1005 ވަނަ މާއްދާ

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތައް އެހެން ހުކުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 85/M8C/2017 ގެ މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] ހުކުމުގައި ނިންމަވާފައިވާ، އެ ހުކުމް ބާޠިލުކޮށް، [illegible] [illegible] [illegible] ދ. ކުޑަހުވަދޫ، ފެންގަސް އަބްދުﷲ ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު:9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ (I) އާއި (II) އާއި، އެ މާއްދާގެ (2) ގެ (I) އާ ބަލާފައި، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، ކުށްވެރިކުރުމާއި، ސަލާމަތީ ޢަމަލުތަކުގެ ކުރުމުގެ ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދ. ކުޑަހުވަދޫ، ފެންގަސް އަބްދުﷲ ރަޝީދު (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A285744) ކުށްވެރި ވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިކަމުގެ ޢުޤޫބާތުގެ ގޮތުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން، 47 (ސާޅީސް ހަތެއް) ދުވަހަށް ދ. ކުޑަހުވަދޫ، ފެންގަސް އަބްދުﷲ ރަޝީދު ޖަލަށްލުމަށާއި، 60,000/-ރ (ފަސްދޮޅަސް ހާސް ރުފިޔާ) އިން ދ. ކުޑަހުވަދޫ، ފެންގަސް އަބްދުﷲ ރަޝީދު ޖޫރިމަނާކޮށް، އެ ފައިސާ 01 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަންގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މިމައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އެއްބަސްވުމުން ހުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ބޭފުޅުން:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް